

Vilken grupp tillhör jag?

En identitetspolitisk jämförelse av två skandinaviska socialistiska partier

Av: Sara Fallberg Omar

UPPSATSEN SKA SKICKAS TILL NICHOLAS AYLOTT (ME6)

Handledare: Nicholas Aylott

Södertörns högskola | Institutionen för Samhällsvetenskaper

Kandidatuppsats 15 hp

Statsvetenskap C | Hötterminen 2018

Antal ord: 11 654

Author: Sara Fallberg Omar

Subject: Political Science

Title: Which group do I belong to? – An identity political comparison of two Scandinavian socialist parties

Abstract

Identity politics is about who you identify as and which group you choose to belong to. The left is often said to be using identity politics. The purpose of this essay is to analyze two Scandinavian countries, Norway and Sweden's, left parties and see if they use identity politics in their election manifestos. To analyze them I've chosen to do both a bigger qualitative idea- and ideology analysis and a smaller quantitative content analysis. I found the most common definition of identity politics and used this for my analysis. The theory I choose for my essay is Vivian A. Schmidts *Discursive institutionalism* where she talks about the importance of idées and discourse to explain change in institution and lawmaking. I also looked at previous research about party change and idea impact. My essay shows that both parties use identity politics, although the Swedish party uses it a little more than the Norwegian one. It also shows that it has not been a steady increase over the years, it has gone up and down for both parties.

Keywords: Identity politics, Left, Parties, Scandinavia, Socialist

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	1
2	Syfte.....	2
2.1	Frågeställningar.....	2
2.2	Hypoteser.....	2
3	Bakgrund.....	3
3.1	Identitetspolitik.....	3
3.2	Startskottet för identitetspolitik.....	3
3.3	Vänstern och identitetspolitik.....	4
3.4	Vänsterpartiet (V).....	5
3.5	Sosialistisk venstreparti (SV).....	6
4	Teoretiskt ramverk & tidigare forskning.....	6
5	Metod & material.....	9
5.1	Överkategori.....	9
5.2	Motkategorier.....	11
5.3	Underkategorier.....	12
5.4	Texter.....	14
6	Analys & resultat.....	15
6.1	Vänsterpartiets valplattform 2010.....	15
6.2	Vänsterpartiets valplattform 2014.....	17
6.3	Vänsterpartiets valplattform 2018.....	19
6.4	Sosialistisk venstreparti arbeidsprogram 2009–2013.....	21
6.5	Sosialistisk venstreparti arbeidsprogram 2013–2017.....	24
6.6	Sosialistisk venstreparti arbeidsprogram 2017–2021	26
6.7	Kvantitativ analys.....	29
7	Diskussion & Slutsats.....	31
7.1	Vidare forskning.....	32
	Referenser.....	34

1 Introduktion

Har du någonsin ställt dig frågorna, vem är jag?; vilken grupp tillhör jag?; vem representerar mig? Det är det här identitetspolitik handlar om. Vilken grupp tillhör du och vilka rättigheter anser du dig inte ha på grund av din grupptillhörighet? Dessa funderingar och grupperingar är något som politiska partier kan ta tillvara på och uppmärksamma för att locka till sig väljare och det är precis en sådan här politik som vänstersidan ofta utpekats för att föra. Trots att identitetspolitiken inte alls är bunden till en ”färg” eller sida (höger-vänster) så har historien visat att den vänstra sidan lockat fler identitetsgrupper än den högra (Hobsbawm 1996, s.42–43). Det är det här förhållningssättet till politik och sina väljare som jag vill se om de båda vänsterpartierna i Norge och Sverige har gått mot eller har gett utrymme för i sin politik. Anledningen till att jag har valt vänsterpartier är för att dessa ofta anklagas eller sägs använda sig av identitetspolitik. De sägs samla olika grupper under sin ”vinge” och kämpa för varje identitetsgrupps specifika mål och rättigheter och inte bara som en del av den stora massan.

Forskare inom statsvetenskapen har ställt sig frågan: varför förändras partier? Bland annat kan partier förändras, byta riktning och gör en identitetsförändring när partiets demografi, ledare eller väljare förändras (Janda et al. 1995, s.172). Vivian A. Schmidt (2008) introducerar en ny institutionalism (analysperspektiv) i hennes artikel som hon kallar *Diskursiv institutionalism*. Det här perspektivet handlar om att idéer och diskurs kan påverka samhället och politiken. Mark Blyth (2001, s.3) skriver att den faktiska förändringen sker tack vare idéer. Precis som jag tidigare nämnt med identitetspolitiken som använder idéer om vad som är rätt och fel (värderingar) som guide i sina beslut, så skulle identitetspolitiken kunna vara de idéer som *Diskursiv institutionalism* anser kan påverka institutioner, samhället och politiken.

En förändring i partiernas manifest skulle alltså kunna vara en anpassning efter det politiska klimatet i samhället ett sätt att ligga i tiden och locka de som känner att deras röst ännu inte blivit hörd eller som tröttnat på de traditionella partiernas sätt att uttrycka sig. Ett sätt att bli en förkämpe för olika grupper i samhället. Partierna kan därmed ha påverkats av diskurser och idéer.

2 Syfte

I min studie vill jag undersöka det norska, Sosialistisk venstreparti och den svenska motsvarigheten, Vänsterpartiet. Jag vill genomföra en idé och ideologianalys på deras valmanifest från de tre senaste valåren. Syftet med undersökningen är att se om de använt sig av identitetspolitik i stor utsträckningen eller om de gått mot det de senaste åren (alt. inte alls använder det). Identitetspolitik går också att koppla till idéer och forskningen har sett att idéer påverkar alla delar av samhället till exempel för att förändra institutioner, förändra lagar och regler etc. Min undersökning syftar till att visa om man kan se någon skillnad mellan två grannländer som ofta anses vara lika i mycket, med fokus på deras vänsterpartier.

2.1 Frågeställningar

- Vilket genomslag har identitetspolitik haft på det svenska Vänsterpartiet och det norska Sosialistisk venstreparti?
- Och hur ser eventuella skillnader och utvecklingar ut över tid?

2.2 Hypoteser

Enligt teorin om diskursiv institutionalism färdas idéer vi diskurser inom grupper och sprider sig till och med till institutionell nivå och påverkar beslut och förändring eller förankring av strukturer i samhället (Schmidt 2008). Historiskt sett har den vänstra sidan varit mer mottaglig för att släppa in olika minoritetsgrupper och har därmed varit mer öppna för identitetspolitiska grupper (Berntson & Nordin 2017, s.193; Hobsbawm 1996, s.43–44). Således borde det finnas identitetspolitik i både det svenska Vänsterpartiets valmanifest så väl som i det norska Sosialistisk venstrepartis valmanifest. Intressant är dock vilka skillnader som möjligen kan finnas mellan dem.

Om man ser till de olika partiernas bakgrund (se rubrikerna Vänsterpartiet respektive Sosialistisk venstreparti), så har Vänsterpartiet gått igenom flera stora förändringar och bland annat lämnat ett långt kapitel av kommunism bakom sig. Detta skulle kunna tyda på en större förändringsbenägenhet än hos sin norska motsvarighet. Deras kommunistiska historia är också något de vill ta avstånd från och att då knyta an till något som ligger i tiden och som ger dem en stark ny identitet skulle kunna göra dem mer benägna att ta till sig identitetspolitiken (Berntson & Nordin 2017, s.15, 192–193). Den norska motsvarigheten har också gått igenom förändringar men snarare i partiets konstellation. De blev istället exkluderad från Arbeiderpartiet och skapade sitt eget parti, sedan bildade de en allians med

liktänkande och i slutänden ett parti (Garvik 2018; Socialistisk venstreparti u.å.). Detta skulle man då kunna tänka sig gör att de håller fast vid sina tidigare idéer hårdare.

Baserat på närhetsprincipen skulle Norges närhet till USA och Storbritannien kunna leda till att de dragits mer åt det identitetspolitiska hållet, medan Sverige inte tagit till sig det i lika stor utsträckning (Hobsbawm 1996, s.42–43). Då med tanke på att identitetspolitiken har sina rötter i den amerikanska medborgarrättsrörelsen från 60-talet och har stort genomslag på universitetscampus i till exempel Storbritannien som ligger nära Norge (Ficker 1999, s.310–312; Jönsson 2018).

Dessa hypoteser motsäger varandra, men det speglar det faktum att det är svårt att förutspå vilka skillnader man kan förvänta sig mellan de olika partierna.

3 Bakgrund

3.1 Identitetspolitik

Identitetspolitik, är en kliven politik. Den handlar om att kämpa för de utsatta, de minoriteter som finns i samhället och att motverka diskriminering mot dessa. De olika grupperna kan baseras på hudfärg, religion, kön och sexualitet. Genom att sprida ljus över hur illa grupperna behandlas innan hoppas man kunna förbättra situationen nu och i framtiden, ergo genom att peka på felen ska man kunna se var åtgärder krävs (Gray 2017, s.8; Hobsbawm 1996, s.39–41). Intersektionalitet förekommer också i samhället och kan enligt vissa glömmas bort i diskussionen om identitetspolitik. Med intersektionalitet menas att en individ kan ingå i flera grupper samtidigt och att i kampen för olika grupper kan detta glömmas bort (Nationella sekretariatet för genusforskning u.å.). Samtidigt handlar identitetspolitiken om att synliggöra olikheter mellan grupper för att visa på att alla inte är lika. Det är framför allt här debatten går isär. Leder fokuset på olikheter till större klyftor eller hjälper det till att överbygga olikheterna?

3.2 Startskottet för identitetspolitik

Det sägs att identitetspolitiken framför allt startade under medborgarrättsrörelsen i 1950-talets USA när rörelsen, som bestod av både (som de uttrycker det i USA) svarta och vita, kämpade

för lika rättigheter mellan vita och svarta. Under sent 1800-tal fastslog högsta domstolen i fallet *Plessy v. Ferguson* att en uppdelning mellan svarta och vita i offentligt tillhandahållna anläggningar var lagligt så länge det tillhandahålls lika på båda sidor. Den så kallade ”separate-but-equal” doktrinen, ”uppdelad-men-lika” på svenska, kom att ligga till grund för kommande segregationslagar och sträcka sig 60 år framåt i tiden. Svarta kunde inte gå i samma skolor, ibland inte bo i samma städer eller rösta på grund av röstprov som gjordes nästan omöjliga att klara (Ficker 1999, s.310–312; History 2018a; History 2018b). Under 1950-talet kom vändpunkten för denna doktrin då fallet *Brown v. The board of education of Topeka* (fem skolsegregations-fall) togs upp till högsta domstolen. Domen blev till slut att ”separate-but-equal” bröt mot det 14th Amendment som stipulerar att alla medborgare ska ha samma skydd under lagen (Ficker 1999, s.310–312; History 2018a). Denna händelse ses som en milstolpe i kampen om lika rättigheter som kom att fortsätta under 1960-talet, med bl.a. den kända marschen mot Washington då Martin Luther King jr höll sitt ”I have a dream”-tal (History 2018b).

Till skillnad från tiden under medborgarrättsrörelsen då fokus låg på att ge lika rättigheter, så kom en motsatt kamp på 1990-talet på Cornell University. Nu kämpade istället en grupp av de icke-vita för att få separera sig från den vita majoriteten, att få ha egna föreningar och egna nationer (som de kallas i Sverige) (Arpi & Cwejman 2018, s.77). Identitetspolitiken fortsätter att vara framträdande på universitetscampus än idag. Vilka böcker som kommer med på litteraturlistor, hur utformningen av lektioner ska se utformas med identitetspolitiken i tanken. Ett exempel från en essä skriven av Gustav Jönsson, studerande på universitetet i Glasgow, visar att när de på en litteraturlektion skulle läsa och diskutera *Orlando* av Virginia Woolf låg fokus på hennes brott med de traditionella könsnormerna istället för hennes skickliga språkbruk i boken. Ett annat exempel ur essän var när en bok kom med på litteraturlistan för att författaren kunde ses som intersektionell, trots att boken i sig inte höll den klass som de andra på listan (Jönsson 2018).

3.3 Vänstern och identitetspolitik

Vänstersidan har gjort sig känd i den allmänna debatten för att använda sig av identitetspolitik, enligt vissa som till exempel författarna till *Så blev vi alla rasister* är identitetspolitiken ett substitut för klasskampen som inte längre är lika relevant. I takt med att fler människor från olika länder flyttat hit har andra skillnader och orättvisor än klass dykt upp och då har även vänsterns fokus flyttat (Arpi & Cwejman 2018, s.72, 85–86). En möjlig

förklaring till en sådan förändring kan man se i teorin om partiförändring som handlar om att i takt med att partiers väljare, ledare, parti-demografi etc. förändras så förändras partiets identitet och en sådan förändring skulle man då kunna tänka sig har skett på den vänstra sidan (Janda et al. 1995, s.172).

I linje med detta kunde man under sent 1980-tal se just den här förändringen inom den svenska vänstern. Sociala förändringar i samhället och nya idéströmningar gjorde "arbetarklassen" till ett ord utan mening och kampen mellan arbetarklassen och de med kapital var inte längre den starkaste kampen att föra för vänstern. Istället flyttades blicken mot minoriteterna, de som man ansåg var de svaga i samhället. Nu kämpade vänstern för etniska och sexuella minoriteters rättigheter. Kvinnor, homosexuella, religiösa grupper och invandrare blev den nya "arbetarklassen" och man ansåg att dessa diskriminerades av de borgerliga (Berntson & Nordin 2017, s.193).

Sedan 1970-talet sägs det att för att försöka attrahera fler väljare har vänstersidan gått mot att samla flera olika minoriteters intressen i sin politik (i Sverige blev dessa tendenser tydligare under sent 1980-tal). Även om dessa inte har något med varandra att göra och inte nödvändigtvis vill stötta varandra grupper emellan. Vänstersidan har försökt/försöker vara en sida dit alla minoriteter kan ta sin tillflykt och få sin kamp hörd. Det är dock inte hållbart enligt vissa som menar att detta lätt leder till splittringar och upplösningar. När en viss grupp fått sitt problem löst behöver de inte nödvändigtvis stanna kvar i partiet eller på den vänstra sidan. För att hålla ihop behövs delade mål och värderingar och eftersom identitetspolitiska grupper oftast endast existerar för syftet att främja gruppens egna intresse så har de ingen stark förankring till någon sida på en höger-vänsterskala och därför heller ingen lojalitet till någon förutom gruppen (Hobsbawm 1996, s.42–44).

3.4 Vänsterpartiet (V)

1917 exkluderades flera vänsteropponenter ur Sveriges socialdemokratiska arbetarparti (SAP) och dessa bildade då Sveriges socialdemokratiska vänsterparti (SSV). Framfarten av revolutionära idéer under 1910-talet ledde till att partiet delades upp i tre åsiktsförgreningar: en leninistisk, vänstersocialistisk och en antileninistisk humanistisk. Det två senare exkluderades senare ur partiet under en partikongress 1921 och partiet bytte namn till Sveriges kommunistiska parti (SKP). Efter andra världskriget bytte partiet riktning och ville istället genom socialismen och tillsammans med Socialdemokraterna ta makten och skapa

förändring. Under 1960-talet förändrades partiets ideologi till att innehålla mer jämlikhet och humanism. Från slutet av 80-talet fram till början av 90-talet låg fokus på att samla alla socialister och denna strävan ledde till att partiet gick från ett kommunistiskt till ett vänsterpartistiskt. Det gav också upphov till ett namnbyte och namnet har de än idag, Vänsterpartiet (NE u.å.).

3.5 Socialistisk venstreparti (SV)

1960-talets spänningar mellan öst och väst ledde till att en opposition, med flera personer från Arbeiderpartiet, med en vilja att vara oberoende av stormakterna Sovjetunionen och USA skapades, viljan kallades den tredje ståndpunkten. Arbeiderpartiet uteslöt dessa 1961 och detta ledde till att ett nytt parti skapades, Sosialistisk folkeparti (SF). Under början av 1970-talet skapades alliansen Sosialistisk valgforbund bestående av SF, Norges kommunistiske parti (NKP), personer som var anti-EU i Arbeiderpartiet och socialister utan koppling till något parti. Dessa var de som stått för ett nej till EU-medlemskap och under det nya alliansnamnet tog de hem segern i valet 1973. 1975 bytte de namn till det de kallas idag, Sosialistisk venstreparti (SV). Efter ett år tappade partiet NKP, som valde att stå för sig själva igen (Garvik 2018; Sosialistisk venstreparti u.å.).

4 Teoretiskt ramverk & tidigare forskning

Mitt teoretiska ramverk kretsar kring idéers och diskursers påverkan.

Jag har valt att framför allt basera mitt teoretiska ramverk på Vivian A. Schmidt *diskursiv institutionalism (DI)*. Hon skriver om *DI* som det perspektiv som saknats när statsvetare analyserat och skrivit om händelser i historien. Tidigare har *historisk institutionalism (HI)*, *Rational-choice institutionalism (RI)* och *sociologisk institutionalism (SI)* använts, men enligt Vivian A. Schmidt har *HI* svårt att förklara när något förändras plötsligt och inte längre följer historiens gång; *RI* har svårt att förklara när det inte finns objektiva eller materiella faktorer som påverkar; *SI* har svårt att se idéer och diskurser som föränderliga fenomen och det är *DI* som passar in. *Diskursiv institutionalism* tror på att normer och idéer skapas genom interaktion, konversation både där det finns intersubjektivitet och där det inte finns det (Schmidt 2008, s.321).

Jag kommer att beskriva teorin utifrån de ord som skaparen använt, men för att förtydliga så blir institutionerna i mitt fall partier och agenterna blir politikerna inom partiet. Enligt *DI* teorin är institutioner platser där agenter tänker, talar och agerar, samtidigt som institutionerna själva påverkas, förändras eller upprätthålls av att agenterna tänker, talar och agerar. I teorin finns det två nivåer av idéer som kan påverka institutionens förändring. Dessa är agenternas *bakre idémässiga förmåga* och deras *främre idémässiga förmåga*. Den *bakre* handlar om den grund agenterna själva agerar efter inom institutionerna och den *främre* om den interaktion de har med världen utanför (Schmidt 2008, s.314).

Vivian A. Schmidt skriver om tre nivåer av idéer som statsvetenskapen brukar tala om: politik/policy, program och filosofi. Den första nivån handlar om lösningar som framförs av de som har makt att bestämma dessa, nivå två definierar problemen; målen; tillvägagångssätten, och nivå tre handlar om de civilas filosofi och världsbild. Nivå tre är den nivå som ligger i bakgrunden och som alla känner till intuitivt, det handlar om normer och värderingar som undermedvetet (och medvetet) guidar oss i vardagen (Schmidt 2008, s.306).

De olika nivåerna brukar innehålla två typer av idéer, kognitiva och normativa. De kognitiva handlar om hur saker och ting är och vad som ska göras åt dem, medan de normativa lägger en värdering i hur saker är genom vad som borde göras (Schmidt 2008, s.306).

Enligt Vivian A. Schmidt för att politiken och programmen ska få fotfäste krävs både kognitiva och normativa idéer. De kognitiva idéerna räcker för att övertyga politikerna om att lösningen och tillvägagångssättet är rätt för samhället, men för att lyckas behöver politikerna även ha allmänheten på sin sida. Detta görs med hjälp av de normativa idéerna som förankrar de kognitiva idéerna i samhällets normer och därmed övertygar allmänheten om att lösningen och tillvägagångssättet är för samhällets bästa (Schmidt 2008, s.308).

Identitetspolitik handlar om att knyta policy till normer och värderingar i samhället och att ta olika gruppers diskurser i beaktande när man skapar dessa. Detta går därmed väl ihop med diskursiv instituanlismens syn på hur idéer/politik får fotfäste. Jag tror att jag med min studie skulle kunna styrka Vivian A. Schmidts (2008) teori om att idéer och diskurs påverkar förändringen av institutioner om jag kan se liknande mönster i partier. Därför ser jag min studie som ett möjligt stöd till hennes teori och en möjlighet till vidare forskning på området.

Även inom statsvetenskaplig forskning om ekonomisk politik kan man se tendenser till diskursiv institutionalism. Precis som enligt Vivian A. Schmidt anses idéer ha haft stor påverkan på politiska och institutionella förändringar, men även här har man under lång tid förbisett detta genom fokus på strukturella faktorer såsom materialistisk förändring i form av ekonomisk förändring i landet. Ett exempel på detta är Mark Blyths artikel som beskriver förändringar inom den svenska modellen (Blyths 2001, s.1–2).

Mark Blyth skriver att strukturella faktorer kan förklara varför ett visst institutionellt system faller eller genomgår en kris, men inte varför det nya uppstår med just det "utseendet". Han menar att eftersom strukturell förändring leder till instabilitet inom institutioner, eftersom balansen inom dem bryts, leder det i sin tur till ovisshet. Denna ovisshet beror på att situationen oftast är nytt territorium för agenterna som ska agera och de kan inte landa i ett beslut eftersom de inte kan förutspå beslutets påverkan på situationen. Det gör det svårt att förklara uppkomsten av det nya institutionella systemet enbart med den strukturella förändringen. Det saknas något enligt honom och det är där han menar att idéer kommer in. Agenternas egna idéer leder till de lösningar de tillslut landar i under instabiliteten och därmed till det nya institutionella system som uppstår (Blyth 2001, s. 3).

Han börjar beskriva förändringen av den svenska modellen med att ta ett exempel från sent 1920-talet då en ekonomisk kris pågick. Tidigare sanningar om att arbetslöshet var ett naturligt fenomen på en fungerande marknad utmanades nu av idéer om att arbetslöshet berodde på för låg efterfrågan. Dessa idéer anammades av personer inom Sveriges socialdemokratiska arbetarparti (SAP) och av unga ekonomer. 1927 skapade koalitionsregeringen en kommitté för arbetslöshet som kom att bli en viktig plattform för dessa idéer och banade väg för dem in i politiken och beslutsfattandet. I början av 1930-talet skakades den svenska ekonomin igen. Detta gav de nu makthavande SAP möjligheten att anamma det nya sättet att se på arbetslöshetens orsaker. De fick genomslag för dessa idéer hos företagen och arbetsmarknaden genom att de nu tack vare idéerna kunde peka på att deflation berodde på att samspelet mellan stat, företag och arbetsmarknaden inte fungerade och inte att någon av dessa enskilt stod för problemen (Blyth 2001, s.5–6).

5 Metod & material

Jag kommer att använda mig av idé och ideologianalys för att genomföra min undersökning. Den typen av analys kan ha tre syften jag har valt att rikta in mig på ett deskriptivt syfte, för att kunna hitta mönster och kunna göra jämförelser mellan de båda partierna samt mellan partiernas egna valplattform/manifest. Jag vill kunna utläsa både vad som står explicit, men också vad som står implicit (Bergström & Svärd 2018, s.140–141).

En text går att undersöka på både en *grundläggande nivå* och en *operativ nivå*. Den *grundläggande* nivån handlar om uppfattningen, om samhället och grundläggande värderingar; om idésystem när det gäller exempelvis filosofi, religion och socialpolitik. Den *operativa nivån* handlar om de praktiska målsättningar man har i vardagen och mer om handlingarna man utför för att uppnå målen. Dessa grundar sig oftast i den *grundläggande nivån*. För mig kommer det vara intressant att undersöka båda nivåerna eftersom jag analyserar vad politiska partier har skrivit och dessa brukar både uttrycka värderingar och hur de vill handla efter dessa värderingar och på så sätt kommer jag få syn på identitetspolitiken (Bergström & Svärd 2018, s.146–147).

För att kunna göra en kvalitativ och kvantitativ analys av texterna kommer jag behöva operationalisera identitetspolitik och skapa kategorier. Det gör jag genom att skapa överkategorin, identitetspolitik, med underkategorier som representerar identitetspolitik. För tydlighetens skull kommer jag även att ha en motkategori där allt som inte ingår i identitetspolitiken hamnar.

5.1 Överkategori: Identitetspolitik

Identitetspolitik handlar om olika gruppers intressen. Dessa grupper skapas genom att individerna delar en egenskap, såsom etnicitet, kön, sexualitet, religion och/eller kultur. Dessa har varierat i relevans och ”utseende”, men står som de främsta uppdelningarna som figurerar i vetenskapligt material så väl som medier enligt mina efterforskningar (Gray 2017, s.8; Hobsbawm 1996, s.39–41). Eric Hobsbawm (1996, s.40) skriver att förändringar i samhället har lett till ett uppbrott med de traditionella klass och nations uppdelningarna har lett till att människor söker trygghet i andra grupper och har gett etnicitet en mer framträdande roll. Detta kan kopplas till den möjliga förklaring som Arpi och Cwejman (2018, s.72, 85–86) skriver om att vänstersidan bytt klasspolitik mot identitetspolitik.

Ett problem som uppstår när man försöker definiera identitetspolitik är dess likheter med liberalismen. Det är en svår linje att dra, men det går att lösa genom att identitetspolitikens huvudfokus ligger på det strukturella, på gruppens bästa och bortser från individuella skillnader inom gruppen (Hekman 2000, s.295). Gruppen definieras framför allt av jämförelsen med andra, det faktum att det finns andra som inte är som gruppen och om det inte fanns några andra skulle gruppen inte existera. Fokus ligger därav på den specifika egenskap som förenar gruppen och ger dem något att kämpa för. De kämpar sålunda för gruppens bästa och inte nödvändigtvis för individens bästa. Sammantaget kan man säga att fokus därav inte främst ligger på individen utan är strukturellt, till skillnad från liberalismen där fokus ligger på individens frihet (Hobsbawm 1996, s.40, 43; Titlestad 2010, s.96–97). Detta skulle man också kunna säga gör identitetspolitiken till en politik ”obunden av färg”, det kan existera på båda sidor av höger-vänsterskalan (blå-röd) (Hobsbawm 1996, s.40, 43). Det gör även identitetspolitiken så speciell (inte nödvändigtvis på ett bra sätt), eftersom de flesta individer kan identifiera sig med mer än en egenskap och ofta skulle ha svårt att välja en om man frågade dem vilken egenskap som identifierade dem. Ingen människa är bara en av sina egenskaper. Men inom identitetspolitiken antas en vara den främsta, den som styr våra politiska val, till exempel om du är feminist är du en kvinna främst om du är med i hbtq-rörelsen är du homo-, bi-, transsexuell eller queer främst, eller om du är med i en kristenrörelse är du kristen främst. Med undantag för intersektionalitet som belyser den här problematiken, men som inte får så mycket utrymme (Hobsbawm 1996, s.41). Detta är också något som skiljer identitetspolitiken från liberalismen, liberalismen ser individens komplexitet och ger utrymme för att individen kan ha mer än en egenskap som identifierar den och som leder den i sina val (Titlestad 2010, s.96–97).

I min definition har jag också valt med hjälp av litteraturen att ta bort den ekonomiska aspekten från identitetspolitik. Den är inte alltid med när man talar om den här typen av politik och den gör också gränsen mellan identitetspolitik och mer traditionell politik som den klass-fokuserade svår att dra, därför har jag valt bort den. Som Eric Hobsbawm (1996, s.40) skriver så har det traditionella sättet att strukturera politiken och samhället kring klass och nationen börjat förändras och bli svagare. Istället har etnicitet och kulturell tillhörighet växt sig starkare. Han skriver också att identiteten och att tillhöra en grupp har blivit viktigare för människor idag eftersom världen är så föränderlig, människor letar efter något stabilt att tillhöra. En annan intressant aspekt till identitetspolitiken och som skiljer den från

liberalismen som jag nämnt ovan är att du inte väljer din identitet själv. Hobsbawm använder sig av vad sociologen Orlando Patterson sagt för att beskriva detta, han skriver att valet att tillhöra en viss identitetsgrupp bygger på tron om att du inte har något val annat än att tillhöra just den. Det vill säga att det är ditt val att tillhöra en grupp överhuvudtaget, men vilken grupp bygger snarare på det fack (identitet) samhället tilldelar dig eller som du tror att samhället tilldelar dig. Att vikten av identitet har ökat visar Hobsbawm med exemplet att mellan 1960 och 1990 gick antalet som rapporterade in att de identifierade sig som "American Indian" eller "Native American", vilket betyder att de väljer att identifieras sig som urbefolkningen i USA, från ca. en halv miljon till två miljoner. Detta skriver han är en för stor ökning för att förklaras av naturliga fenomen. För att ge ännu ett bevis på att denna identifiering av dessa människor är ett medvetet val så förklarar han att 70 procent av den amerikanska urbefolkningen gifter sig med personer med en annan identitetstillhörighet och bakgrund än amerikansk urbefolkning, vilket väcker frågan vad definierar identiteten "amerikansk urbefolkning" (Hobsbawm 1996, s.40). Ett annat exempel som talar för att kön är en viktig del av identitetspolitiken är den ständiga diskussionen om barn ska benämnas med könsbestämda beteckningar. Ska förskolor använda pojke eller flicka på barnen eller leder det till att stereotyper lever kvar eller föräldrar som inte vill berätta vilket kön det är på deras barn med hänvisning till att förtryckande samhällsstrukturer lever kvar med hjälp av könsbestämning och könsnormer (Eidevald 2009, s.2; Sjöström 2009).

Allt det jag har skrivit ovan ser jag som anledningar till att exkludera klassfrågan från identitetspolitiken, den har sin egen arena och verkar vara för bred och inkluderande för att räknas in i identitetspolitiken. Detta talar också mycket för att etnicitet och kön är viktigt i identitetspolitiken och att den tilldelade identiteten av samhället spelar en viktig roll i valet av grupptillhörighet. Det visar också hur svårt det har varit att identifiera vad identitetspolitik är för något. Identitetspolitik är något som de flesta kan peka ut intuitivt, men när man ska börja dra gränser blir det lite svårare. Det märks också att identitetspolitiken fortfarande är under utveckling, men för att kunna göra en analys av mitt material har jag valt att använda mig av den definition som varit mest vanlig när jag läst om identitetspolitik.

5.2 Motkategorier: Klasspolitik och det som då inte är identitetspolitik

Vad är då klasspolitik? Det behöver definieras för att jag ska kunna analysera mitt material. Klasspolitik kan definieras på många sätt, men för att det ska vara relevant för min studie använder jag mig av den definition som ofta förknippats med vänstern och deras mål genom

historien. Klasspolitiken där alla ska få det bra (bra utifrån vänsterns definition av bra, en välfärd alla kan ta del av), där man vill att samhället ska jämnas ut, där man vill ena inte dela. I motsats till identitetspolitiken som delar in människor i grupper, så vill den här typen av klasspolitik ena alla under ett tak, nämligen en framtid alla kan ta del av (Hobsbawm 1996, s.42–43).

Icke-identitetspolitik skulle i det här fallet vara alla frågor som inte passar in i den mallen, till exempel klimatfrågan, skattefrågor (om dessa inte nämns i kombination med en av identitetspolitiken definierad grupp), pensionsfrågan eftersom den sträcker sig över alla identitetspolitiska grupper. Det kommer säkert dyka upp fler och liknande frågor under behandlingen av materialet som hamnar i den här kategorin, men dessa får stå som exempel på innehåll som går bort.

Underkategorierna baserar jag därmed på den litteratur jag har läst om identitetspolitik där dessa nämns frekvent. De underkategorier jag har skapat med hjälp av litteraturen både i det här stycket och i stycket om bakgrund är som följer nedan:

5.3 Underkategorier:

- Rasifiering - utseende

Som jag skrivit tidigare i uppsatsen så startade identitetspolitiken i USA under medborgarrättsrörelsens kamp för lika rättigheter mellan svarta och vita och än idag förs en kamp för lika rättigheter för alla oavsett utseende och bakgrund. I Sverige kan vi idag se att invandring från vissa delar av världen, till exempel delar av Afrika och mellanöstern diskrimineras på grund av bakgrund och utseende och de klumpas också ihop under rubriker som invandrare, flyktingar, kulturella minoriteter eller liknande. Med den här kategorin kommer jag således att undersöka om de nämner minoritets- eller kulturella grupper, hudfärg eller invandrarbakgrund alternativt flykting eller liknande ord.

- Sexualitet - HBTQ

För de människor som inte räknar sig som cispersoner finns en kamp för att få vara dem de är och få samma rättigheter som cispersoner. Homosexuella har kämpat för att få rätt att gifta sig, transsexuella för att få gå på den offentliga toalett som stämmer överens med det kön de identifierar sig med. Med den här kategorin kommer jag undersöka om de nämner hbtq-frågor.

- Kön - feminism

Den här kategorin är speciell, eftersom feminismen är så stor och har många förgreningar, den dyker dock ofta upp inom identitetspolitiken. För att bena ut detta har jag fått kolla på helheten. Jag har analyserat två vänsterpartier och de skriver om den feministiska kampen på en mer strukturell nivå där problemet beror på samhället och de rådande strukturerna. Samhället förtrycker kvinnorna och behöver förändras. Kvinnor har fått kämpa för att få samma rättigheter som män. Kvinnor fick inte rösta i det allmänna valet förrän 1921 och idag kämpar kvinnor för att få lika mycket betalt och för höga poster på arbetsmarknaden med mera. Av dessa anledningar bör kön vara en del av underkategorierna. Jag måste vara ärlig och säga att den här kategorin var svår att bena ur, men det gick inte att ta bort den eftersom den varit med i alla texter jag läst om identitetspolitik.

- Intersektionalitet

Den här kategorin skulle man kunna säga går in i alla de andra kategorierna, men jag menar att den ändå är viktig att ha med eftersom den går in på problematiken med att vara en del av två eller fler grupper och hur man kan falla mellan dessa. Om den problematiken tas upp i någon av manifesten är det viktigt att kategorin finns med, eftersom partiernas medvetenhet om intersektionalitet också är en indikation på identitetspolitik.

- Religion

Religion skapar tydliga grupperingar och vi kan se hur det påverkar människor i konflikter över hela världen. Hat mot muslimer, judar och kristna osv. är något som ständigt syns på nyheterna. Med den här kategorin kommer jag således att undersöka om de nämner religiösa grupper i sina manifest.

Jag kommer här att beskriva hur jag använder mina underkategorier för att analysera mina texter.

När det i texterna nämns att de kämpar för feminism, kvinnor lika rätt i samhället eller mot patriarkatet kan man säga att de talar om kön/feminism och att de då talar om identitetspolitik. Till skillnad från om det talar om att alla lika rätt i samhället eller den allmänna rätten till saker och ting, då talar de inte om en specifik grupp och det går då inte under identitetspolitik.

Exempel på identitetspolitik ur Vänsterpartiets valplattform 2018:

”Vi är kvinnorna i välfärden som sliter med en stressig arbetsmiljö och oskäligt låg lön.”

För att undersöka materialet kommer jag att använda mig av kvasisatser (Boréus & Kohl 2018, s.65). En kvasisats är en del av en mening som uttrycker något i sig själv. I en mening kan det finnas flera kvasisatser. Kvasisatserna kan dock inte bestå av mer än en mening (Manifesto Project u.å.). Detta kommer att tillåta mig att ta ut de delar av meningar in materialet som säger något identitetspolitiskt eller hela meningar. Det kommer också att ge mig en systematik som gör att jag lättare kommer att kunna jämföra de olika valmanifesten.

Exempel på kvasisats från Vänsterpartiets valplattform 2018:

”[...] första partiet i riksdagen som lyfte homosexuellas rättigheter [...]”

Det här är en del av något större, men även utan resten av meningen säger den något. Den säger att Vänsterpartiet står upp för homosexuellas rättigheter och därmed också hbtq-frågan som är en av mina underkategorier.

När jag gör min kvantitativa analys kommer jag att räkna varje rubrik med tillhörande text som innehåller identitetspolitik och även varje sida som innehåller identitetspolitik för att få två mått på hur mycket identitetspolitik jag kan hitta.

5.4 Texter

De texter som jag kommer att genomföra min analys på består av det svenska Vänsterpartiets tre valplattformar under åren 2010–2018 samt det norska Sosialistisk venstrepartis tre arbetsprogram under åren 2009-2017. Arbetsprogrammen fick jag tag på genom att mejla Sosialistisk venstreparti. Vänsterpartiets valplattformar hämtade jag från Svensk nationell datatjänst (Snd) som är en nationell forskningsinfrastruktur bestående av ett antal universitet med Göteborgs universitet som värd och ledare för konsortiet, förutom 2018s som jag hämtade från Vänsterpartiets hemsida. När jag fick svar från Vänsterpartiet hade jag redan hämtat det jag behövde från Snd och deras hemsida. Eftersom Snd består av flera svenska universitet och universiteten själva samlar in och använder sig av materialet, ser jag Snd som en trovärdig källa för en C-uppsats och valde att använda mig av det jag hämtat där.

En viktig skillnad mellan de två partierna är att Vänsterpartiet valplattform är relativt kort och sammanfattande och är inte längre än mellan 10–30 sidor. Socialistisk venstrepartis arbetsprogram är mer detaljerad och sträcker sig mellan 30–100 sidor. Jag kommer att få sammanfatta helheten av båda och lyfta ut exempel på där man kan se identitetspolitik. Det faktum att de är olika långa och detaljerade kan göra att en jämförelse blir svår, men jag kommer även att göra en kvantitativ analys som ger en bättre överblick för att kompensera för det.

Jag är inte norsktalande själv, men har tidigare gjort ett C-uppsatsarbete där jag tolkade norsk text, så jag har erfarenhet av det. Jag har också tillgång till personer som levt länge i Norge och lärt sig språket, men som är svenskar från början och därför lättare kan förstå både svenska och norska tolkningar. Jag kommer även använda mig av olika online-lexikon och översättningstjänster. Jag är däremot medveten om att detta kan vara ett reliabilitetsproblem.

6 Analys & resultat

I den här delen av min uppsats kommer jag att delge kortare versioner av mina analyser av valmanifesten från respektive parti utifrån de underkategorier till identitetspolitik som jag utvecklat. Jag inleder med en kvalitativ analys och övergår sedan till en kvantitativ analys på slutet.

6.1 Vänsterpartiets valplattform 2010

Den här valplattformen inleds med rubriken ”Förbättra, bygg ut, tänk nytt” under denna har vänsterpartiet sammanfattat vad de står för i stora drag, de får med allt från miljön till ekonomiska och sociala problem i samhället med mera. Dessa två meningar speglar framför allt vad första delen av valplattformen handlar om, ”Sprickorna i välfärdsbygget blir djupare.” ”Sedan lång tid ökar klyftorna, ekonomiskt och socialt.” De får även med Kön/feminism underkategorin genom meningar som ”Jämställdheten mellan kvinnor och män har tagit viktiga steg framåt.” och kategorin Rasifiering/utseende genom meningar som, ”[...], mer orättvist samhälle växer fram där intolerans och rasism växer sig starkare.”

Nästa rubrik är ”Byt regering – byt politik” under den här rubriken ser man inte mycket identitetspolitik. Fokus ligger på att gör samhället bättre för alla och de skriver om hur högern har börjat montera ner välfärden och hur människor får lida för det. Miljön är även ett viktigt inslag här. De lyckas dock få med identitetspolitiken på en mening, ”En rödgrön regering måste föra en politik som [...] ökar jämställdheten mellan kvinnor och män på livets alla områden.” återigen kommer Kön/feminism upp.

Under rubriken ”Vänstern visar vägen” kommer en kortare beskrivning om vad de vill för att sedan gå över till fyra underrubriker specificerade för olika ämnen. Ett exempel på en mening från första delen är, ”Ett starkt vänsterparti är en garant för en politik som förenar rättvisa och solidaritet med ekologiskt förhållningssätt.” Underrubrik nummer två lyder ”Jämställdhet på riktigt” och först här ser man en glimt av identitetspolitik i form av Kön/Feminism underkategorin, ett exempel är ”Kvinnor arbetar lika mycket som män, men får inte betalt för hela arbetsinsatsen.” Sedan fortsätter texten handla om arbetsmarknadsvillkor och hur de kan förbättras samt rätten till förskola. Sedan återkommer Kön/feminism underkategorin när det handlar om att dela föräldraförsäkringen och det syns i meningar som ”Både kvinnor och män är föräldrar, men det är fortfarande kvinnor som förväntas ta ut nästan hela föräldraledigheten.” och ”Det leder till diskriminering i arbetslivet av kvinnor [...]”. Sedan fortsätter de med en kort del om att kärnfamiljsnormen borde bytas ut mot stjärnfamiljsnormen som är mer inkluderande och speglar alla möjliga familjekonstellationer. Underrubrik nummer tre lyder ”Rätten att få vara privat” och handlar om individens rätt till att få hålla sin information privat och att inte bli avlyssnad eller liknande. Underrubrik fyra lyder ”Dags för klimaträttvisa” hela stycket handlar som rubriken avslöjar om att hjälpa klimatet och därmed också djuren. De lyckas på ett väldigt vagt sätt snudda vid lite identitetspolitik samtidigt som de talar om den mer klassiska Vänsterpartistiska ståndpunkten i meningen ”När man analyserar vem som orsakar utsläppen framträder ett tydligt klass och köns mönster.” Här visar de att kön spelar roll i frågan om miljö, men de utvecklar inte detta vidare och resten av texten är snarare tydlig med vad de vill göra för miljön. Av den anledningen ser jag detta som en vag koppling till identitetspolitik, men jag vill ändå nämna den som ett exempel på när det kan vara svårt att avgöra.

Sammanfattningsvis vill jag säga att Vänsterpartietsvalplattform 2010 lägger främst fokus på det klassiska klassperspektivet, ekonomiskt- och socialt perspektiv, och högern är de som vill dela och nedmontera samhället och välfärden. Eftersom de under det här valet var i

opposition låg det stort fokus på att Sverige behövde ett politiskt skifte och de talade mycket för det rödgröna samarbetet som består av Vänsterpartiet tillsammans med Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Eftersom de är ett, enligt deras egna ord, socialistiskt, feministiskt parti med ekologiskt fokus kunde jag också se mycket fokus på miljö och klimatfrågor.

Feminismen fick också en hel del utrymme och det var där jag kunde se identitetspolitik.

6.2 Vänsterpartiets valplattform 2014

Denna valplattform inleds med rubriken ”Vår välfärd är inte till salu” som är en sammanfattning av det de tror på och går till val på. Framför allt handlar det om de ekonomiska orättvisorna och ökande klassklyftor i samhället, jämställdhet och välfärden. Det går att hitta identitetspolitik via meningar som ”Vi tror att det går att lösa vår tids problem - [...] rasism och orättvisor mellan kvinnor och män”, här får de med Rasifiering/utseende och Kön/feminism. Just underkategorin Kön/feminism är den som syns mest i inledningen. En annan mening som exemplifierar detta är ”Feminism handlar om att omfördela makt och resurser så att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att påverka samhället och sina egna liv.” Rasifiering/utseende återkommer också i exempelvis meningen ”Ett samhälle att lita på är avgörande för att motverka att rasistiska krafter vinner terräng.” Avslutningsvis summerar de på ett klassiskt vänsterpartistiskt vis med meningen ”Sverige har alla förutsättningar att bygga en framtid med gemenskap, rättvisa och solidaritet.”

Under rubriken ”Ökad kvalitet för en välfärd att lita på” inleds det med en mening som indikerar identitetspolitik ”I privatiseringarnas spår ser vi hur resurser omfördelas från kvinnor till män och att det är kvinnor som med obetalt arbete får täcka upp där välfärden brister.” I stycket, ”Rättvisa pensioner”, samma tema om en välfärd för alla, men här nämns skillnader baserat på kön specifikt som ett problem att ta itu med i meningen ”[...] pensionssystemet ska vara omfördelande för att skapa mer jämlikhet mellan män och kvinnor [...]”.

Nästa rubrik är ”Trygga jobb och ett mänskligt arbetsliv” och i tre av tio stycken kan man hitta identitetspolitik. Meningen ”Utnyttjandet av utländsk arbetskraft i Sverige [...] på den svenska marknaden måste stoppas.” vittnar om att de kämpar för en rasifierad grupp. De skriver om kortare arbetstid och där får de med den Kön/feminism-kategorin via meningen ”Det måste vara möjligt för både kvinnor och män [...] att kombinera heltidsarbete med

föräldraskap och fritid utan att slita ut sig.” Resten av texten handlar om hur hela samhället ska bli bättre på att ta hand om alla.

Under rubriken ”Feminism är rättvisa” handlar majoriteten av texten om identitetspolitik med inriktning på Kön/feminism. Meningar som ”[...] den strukturella diskriminering som drabbar kvinnor i arbetslivet.” och ”Vi gör satsningar på ökade resurser till offentlig sektor för att möjliggöra att höja kvinnors löner [...]”.

Under rubriken ”Ett samhälle fritt från diskriminering” handlar majoriteten av texten återigen om identitetspolitik. Tydligast blir det genom meningen ”Ingen ska drabbas av hat eller diskriminering på grund av hud- och hårfärg, religiös eller kulturell klädsel, funktionsnedsättning eller sexuell läggning eller könsidentitet och könsuttryck.” Här räknar de upp flera grupper som brukar ingå i identitetspolitiken.

Sedan kommer rubriken ”Satsa på kulturen” de inleder med meningen ”Tillgången till kultur ska inte vara beroende av klass och kön.” Här får de både med sin klassiska fråga och identitetspolitik. Resten av texten handlar främst om att kulturen ska finnas för alla och vara så fri som möjligt.

Den näst sista rubriken lyder ”Internationell solidaritet” och här återfinns underkategorierna Rasifiering/utseende, Sexualitet/hbtq och Kön/feminism. Detta syns i meningar som ”Sverige ska föra en human och generös flyktingpolitik.”, ”Den som riskerar förföljelse på grund av kön, sexuell läggning, könsuttryck eller könsidentitet ska ges flyktingstatus i Sverige och bemötandet av hbtq-personer i asylprocessen ska förbättras.” och ”Arbetet för kvinnors säkerhet, möjligheter till utbildning och försörjning samt rätt till hälsa och sin egen kropp ska vara hörnstenar i Sveriges internationella arbete.”

Vidare skriver de om skydd av den personliga integriteten och om att ta bort vapenexport.

Sist kommer rubriken ”Rösta för en välfärd att lita på” här sammanfattar de allt de vill med fokus framför allt på att välfärden ska vara för alla inte bara de med kapital, men de lyckas få in lite identitetspolitik i en mening som lyder ”Detta är ett samhälle där jobben är trygga, där kvinnor och män är jämställda och där omtanke och medmänsklighet, inte girighet, är drivkraften i samhällsutvecklingen.”

Sammanfattningsvis kan man säga att Vänsterpartiets valplattform år 2014 till största del fortfarande använder perspektivet klass och ekonomisk situation på sina frågor och lösningar, men att det ändå finns inslag av identitetspolitik i delar av texten. Fokus ligger på en välfärd för alla och på miljön.

6.3 Vänsterpartiets valplattform 2018

Valplattformen inleds med rubriken ”Ett Sverige för alla - inte bara för de rikaste” och fungerar som en inledande sammanfattning av partiets värderingar. Större delen av detta stycke handlar om frihet och jämlikhet för alla och om den fråga som följt partiet sedan start, klass-frågan. Även skattesystemet och klimatet nämns. Nedan följer dock några exempel på när identitetspolitiken dyker upp.

Lite längre ner på första sidan kommer meningarna ”För att skydda sina intressen söker högern och den ekonomiska eliten allt oftare stöd av rasister som använder flyktingar och muslimer som syndabockar för problem.” Här får de med två underkategorier Rasifiering/utseende och Religion, men de lyckas också koppla det till deras typiska klassfråga. Precis under detta gör de det ännu tydligare att identitetspolitiken är viktigt för partiet genom att de radar upp olika grupper som får uppleva våld och rasism i det svenska samhället, ”[...] afrosvenskar, romer, muslimer, judar och många andra.”

De får också med underkategorin Kön/feminism via meningen ”Vi är kvinnorna i välfärden som sliter med en stressig arbetsmiljö och oskäligt låg lön.” Detta är en del av en upprädningslista av de personer de representerar i samhället.

Det säger också uttryckligen att de är feminister och kämpar för hbtq-frågor i texten via meningarna ”Vi är bättre på att skapa rättvisa mellan kvinnor och män för att vi är feminister.” och att de var ”[...] första partiet i riksdagen som lyfte homosexuellas rättigheter [...]”.

Under rubriken ”Ekonomisk jämlikhet mellan kvinnor och män” följer ett helt stycke om feminism och orättvisor på grund av kön. Genomgående finns meningar som ”Många av det svenska samhällets största orättvisor är grundade på kön.” och starka ord som ”könssegregation” används för att understryka vikten av kampen för kvinnors rättigheter på arbetsmarknaden.

Under rubriken ”Alla ska kunna ha ett tryggt jobb” återkommer underkategorin Kön/feminism att vård och omsorg är ett kvinnodominerat yrke som drabbats hårt av större arbetsbörda nämns. De skriver också att de som drabbas värst av ”otrygga arbeten” är ”unga, kvinnor och människor med utländsk bakgrund” där får de även in underkategorin Rasifiering/utseende.

I stycket ”Du ska kunna lita på välfärden” skriver partiet om att välfärden ska vara för alla. På slutet skriver de att pensionssystemet är orättvist ”Det måste förändras så att det inte missgynnar kvinnor, låginkomsttagare och utrikesfödda [...]” därav får de med både Kön/feminism och Rasifiering/utseende.

Under rubriken ”Skolan ska lägga grunden för ett liv med möjligheter - återupprätta den jämlika skolan” skriver de om hur klasskillnader och bakgrund påverkar barns möjlighet till lärande, exempel ”När elever med olika bakgrund och livsåskådning möts förbättras inte bara resultaten utan också sammanhållningen”. Stycket avslutas med att ”[...] rasism, sexuella övergrepp och mobbing” inte ska finnas på skolor och förskolor. Här finns därmed Rasifiering/utseende- och Religions-underkategorierna med.

Under rubriken ”Sverige ska vara en röst för fred och rättvisa - inte en röst för ökad militarisering” är det bara två ord som indikerar identitetspolitik, här från underkategorin Kön/feminism, ”Vänsterpartiet arbetar internationellt med andra progressiva krafter för ekonomisk rättvisa, fackliga rättigheter och kvinnors rättigheter”.

Hela stycket ”Flyktingpolitik för sammanhållning och allas lika värde - inte rädsla och repression” har framför allt fokus på underkategorin Rasifiering/utseende meningar som ”Rasism och avhumanisering av människor på flykt används som argument för att inskränka asylrätten”. Partiet skriver om hur de som är på flykt och söker asyl här ska ha rätt till ett humanare liv och en humanare behandling. Andra underkategorier de få med är Sexualitet/hbtq och Kön/feminism genom meningar som ”[...] hbtq-personer måste erbjudas trygga asylboenden” och ”Högern använder flyktingar som en murbräcka för att sänka löner. Det är ingen ny politik, tidigare har andra grupper, kvinnor eller ungdomar, använts i argumentationen för varför vissa av oss ska tjäna mindre än oss andra.”

Sammanfattningsvis kan man ändå säga att texten till största del handlar om ett samhälle som ska bli bättre för alla och tonvikten ligger framför allt på att ekonomiska skillnader ska jämnas ut, men det finns ändå en hel del inslag av identitetspolitik som jag visat på ovan. Inget stycke handlar rakt igenom om identitetspolitik utan detta flikas in lite här och där för att sedan främst knyta an till klass- och ekonomifrågan. Miljön och kultur är två viktiga områden i den här texten.

6.4 Sosialistisk venstreparti arbeidsprogram 2009–2013

Detta arbetsprogram är uppdelat i kapitel med underrubriker. Kapitel ett heter ”Mer förändring!” och de inleder med att säga att de är ett socialistiskt-, miljö-, feministiskt-, freds- och antirasistiskparti. Identitetspolitiken kommer in tidigt i exempelvis meningen ”Vi aksepterer ikke at lønn og makt skal fordeles etter kjønn.” och i meningen ”Vi vil bekjempe alle former for diskriminering på bakgrunn av kjønn, hudfarge, etnisk tilhørighet, religion, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsuttrykk og status for øvrig.” De lyckas få med alla underkategorier tidigt i texten. Förutom detta handlar inledningen till största del om att sopa igen klyftorna mellan fattiga och rika, en mer inkluderande välfärd och att göra stora satsningar för miljön. De ser positivt på att staten är mer delaktig i att hjälpa människor, exempel ”Det store flertallet av befolkningen får mer igjen fra velfredsstaten i løpet av livet, enn det vi betaler inn i skatt.”

Identitetspolitiken återkommer under rubriken ”Frihet, ikke diskriminering”, här får de med både Kön/feminism, Rasifiering/utseende, Religion och Sexualitet/HBTQ. De skriver att Norge har långt kvar till jämställdhet och att de behöver kämpa för lika löner och mot mäns våld mot kvinnor. De skriver också att ”Ingen skal begrenses av trange og gammeldagse kjønnsroller.” Sedan fortsätter de med att etniska och religiösa grupper ska behandlas inkluderande och inte med rädsla. De går sedan över till att tala om att de vill fortsätta gå i täten för homosexuellas rättigheter, ”I tillegg vil SV fortsatt gå i front for lesbiske og homofiles rettigheter.” De avslutar inledningen med att de vill ha socialism och inte marknadsliberalism.

I kapitlet ”Rettferdighet” skriver de om att de vill minska skillnaderna i samhället, de vill att alla ska ha en bostad, ett arbete och ha en stark välfärd.

I kapitlet "Arbeid til alle" går de in på det jag nämmt flera gånger tidigare, arbete till alla, de vill också införa kortare arbetstid och skapa humanare arbetsplatser. I det här kapitlet går de också in på lika löner, de skriver att "Kvinner diskrimineras i arbeidslivet." och de vill skapa en plan för att arbeta fram lika löner. Detta går under identitetspolitik, Kön/feminism. De skriver också om att de tycker arbeidskraftsinvandring är positivt, så länge de har samma lön och villkor som norska arbetare. Detta går under Rasifiering/utseende.

I kapitlet "Kunnskap, læring og mestring" skriver de att de vill att alla människor ska ha möjlighet att lära sig och bemästra praktiska, teoretiska eller estetiska områden. De får in identitetspolitiken när de räknar upp de punkter som de inte tycker får vara ett hinder för att få utbildning, meningen lyder "SV arbeider for at forskjeller i sosial og kulturell bakgrunn, økonomiske eller geografiske forhold, kjønn, alder, seksuell orientering eller funksjonsgrad ikke skal være til hinder for muligheten til å ta utanning.", de skriver att kulturell bakgrund, kön och sexuellorientering inte får vara anledningar till att inte få en utbildning och de ser då att dessa identitetspolitiska-grupper är utsatta för diskriminering och behöver någon som kämpar för dem.

I kapitlet "Kultur og idrett" skriver de att de bland annat vill öka budgeten för kultur och jobba för mångfald inte kommersialisering. De skriver att "SV ser retten til kulturell deltakelse som en grunnleggende rettighet.", det betyder att rätten att delta i kultur är en grundläggande rättighet enligt dem. Under rubriken "Språkpolitikk" får de in identitetspolitik genom att de skriver att samiska och de andra minoritetsspråken bör säkras och få högre status.

I kapitlet "Feminisme, kjønnsmakt og motmakt" är stora delar identitetspolitik. De får med fem underkategorier, Kön/feminism, Interseksjonalitet, Rasifiering/utseende, Religion och Sexualitet/HBTQ. Kön/feminism får de med genom att de skriver mycket om att samhället är ojämnt mellan kvinnor och män och att detta behöver förändras, exempel "SV mener det er nødvendig å ta i bruk radikale virkemidler for å utfordre strukturene som opprettholder de skjeve maktforholdene mellom kjønnene." De vill hitta medel för att bryta de rådande maktstrukturerna mellan kvinnor och män.

Alla fyra blir synligt under rubriken "Minoritetskvinnens rettigheter". Där skriver de att kvinnor med minoritetsbakgrund blir diskriminerade av två anledningar "Både på grunn av hudfarge, etnisk bakgrunn, religion eller kultur - og fordi de er kvinner."

Sexualitet/HBTQ får stort utrymme under sin egen rubrik, ”Lesbisk og homofil frigjøring”. De skriver att de vill få slut på diskrimineringen av HBTQ-personer i samhällets olika delar, till exempel inom hälsa- och sjukvård och arbetsmarknaden, exempel ”SV vil avdekke og få slutt på diskrimineringen av lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i arbeidslivet.” Några andra exempel på citat ur texten, ”SV vil bekjempe all diskriminering, vold og trakassering på grunnlag av seksuell orientering og kjønnsuttrykk.”, det betyder att all diskriminering baserat på sexuell orientering och könsuttryck ska bekämpas.

I kapitlet ”Likestilling og likeverd” skriver de att de vill ha ett samhälle som är inkluderande av alla och som ger alla samma villkor att leva på. De vill att alla som kommer till Norge ska bli en del av samhället så snabbt som möjligt. Här finns Rasifiering/utseende underkategorin med, exempel ”SV arbeider for et inkluderende samfunn der alle blir vurdert som enkeltindivider uansett tro, etnisitet eller kulturell bakgrunn.”, på svenska ”SV arbetar för ett inkluderande samhälle där alla anses vara individer oavsett tro, etnicitet och kulturell bakgrund” och ”SV arbeider for at de offentlige institusjonene legger bedre til rette for personer med etnisk minoritetsbakgrunn [...]”, på svenska ”SV arbetar för att de offentliga institutionerna ska bli mer lättillgängliga för personer med etnisk minoritetsbakgrund [...]”. De får också med underkategorin Religion, till exempel i meningen ”Trakassering, rasisme og vold rettet mot etniske og religiøse minoriteter må bekjempes aktivt [...]”, på svenska blir det ”Trakassering rasism och våld mot etniska och religiösa minoriteter måste bekämpas aktivt [...]”. I det här kapitlet finns också en rubrik för samer och de nationella minoriteterna. De skriver att de vill se till att samerna är med och bestämmer om det som rör dem och deras bosättningsområden. De skriver också att de norska myndigheterna bör vara med och se till så att de nationella minoriteterna kan utveckla och värna om sin kultur och sitt språk.

I det sista kapitlet ”Mye mer demokrati” skriver de att ”Kjernen i en sosialistisk politikk er kampen for mer demokrati.”, på svenska blir det ”kärnan i en socialistisk politik är kampen för mer demokrati.”. Detta beskriver väl vad de försöker förmedla i detta kapitel, de vill flytta styrandet och bestämmandet närmare folket. De vill värna om individens integritet och de vill stärka och utvidga yttrandefriheten.

Sammanfattningsvis så handlar majoriteten av arbetsprogrammet om en välfärd för alla och om att alla ska få det bättre (även internationellt). Det är också mycket fokus på miljö.

6.5 Sosialistisk venstreparti arbeidsprogram 2013–2017

Detta arbeidsprogram är uppdelat i kapitel med underrubriker precis som det första norska. De inleder med att skriva om det som ligger i fokus för det kommande valet. De betonar att det viktigaste för det kommande valet är fyra nationella reformer som de punktar upp. Dessa är förbättrad och rättvisare miljöpolitik, rättvis fördelning mellan alla människor, landet och olika generationer, trygg oppväxt för alla, jämlikhet, solidaritet och folkstyre. De har också ”tre internasjonale kampsaker”, på svenska tre internationella saker de kämpar för. Dessa är ”försvara fackförbundsretten och den norska modellen mot högerpolitiken för EU”, ”Ta kontroll över finansmarknaden och kämpa mot skatteparadis” och ”Stötta FN - för fred och mänskliga rättigheter”. De skriver också inledningsvis om att kämpa mot ett EU-medlemskap, kämpa mot ekonomiska klyftor i samhället, kämpa för arbete till alla och skolsatsningar.

Identitetspolitik (underkategorin Rasifiering/utseende) syns under rubriken ”Eit godt arbeidsliv for alle” i meningen ”Arbeidet for å inkludere [...] folk med etnisk minoritetsbakgrunn i arbeidslivet må styrkejast”, som betyder att de vill jobba för att människor med etnisk minoritetsbakgrund ska inkluderas mer i arbetsmarknaden. Under rubriken ”Deltakende demokrati” skriver de att de vill att allas röster ska bli hörda, men att specifikt bland annat kvinnor och minoriteter som underrepresenterade i folkvalda instanser.

I kapitlet ”Likestilling, feminisme og fridom”, på svenska ”jämställdhet, feminism och frihet”, skriver de att det är färre kvinnor i maktposition, de äger mindre i samhället och tjänar mindre. De menar på att på grund av att samhället inte är jämställt så leder en, i alla fall, till synes könsneutral politik till att förstärka de rådande strukturerna istället för att förbättra situationen för kvinnor, exempel ”Fordi makta mellom kvinner og menn er ulikt fordelt, vil tilsynelatande kjønnsnøytral politikk slå ulikt ut for menn og kvinner og forsterke ulikskapende i makt, sjansar og ressursar.” Här får de med Kön/feminism underkategorin. Hela kapitlet fortsätter handla om att kvinnor är diskriminerade i världen och att flera olika delar av samhället måste förändras för att jämställdhet ska uppnås. De har en egen underrubrik för HBTQ-frågor. Här skriver de att homosexuella, bisexuella och transpersoner (i Sverige räknar vi med queerpersoner också) utsätts för diskriminering och att de vill skapa ett samhälle där man har rätt att definiera sig själv. De vill skapa ett samhälle där ”[...] kulturell og religiøs undertrykking av seksuell orientering og/eller kjønnsstrykk blir nedkjempa der ho førekjem.”, det vill säga ett samhälle där kulturellt eller religiöst förtryck

av sexuelläggning och/eller könstryck bekämpas. De vill också kämpa för HBTQ-personers rättigheter internationellt.

I kapitlet med rubriken ”Mangfold og integrering” skriver de ”Menneske med røter i ulike kulturar gjer samfunnet vårt rikare på kunnskap, språk, kulturuttrykk, meiningar og livssyn.” Det här kapitlet handlar om att hjälpa dem som kommer till Norge och att dessa är en tillgång. De vill till exempel hjälpa invandrarkvinnor in i arbetslivet, ”Å auke yrkesdeltakinga til innvandarkvinner.” Under rubriken ”Diskriminering, rasisme og ekstremisme” skriver de att en hög andel av minoritetsbefolkningen upplever att de blir diskriminerade på grund av ”tru, kultur eller hudfarge” (svenska ”tro, kultur eller hudfärg”). De skriver att ”SV vil motarbeide diskriminering på bustadmarknaden og i arbeidslivet gjennom ei streng handheving, og skjerpe regelverket mot diskriminering i utelivet.”, vilket betyder att de på bostadsmarknaden och arbetsmarknaden vill arbeta mot diskriminering och vill se ett skärpt regelverk och en strängare tillämpning. I den här delen får de med både Rasifiering/utseende och intersektionalitet. Intersektionalitet via invandrarkvinnorna som blir diskriminerade både för att de är kvinnor och för att de har en annan etnisk bakgrund.

De har även en egen del i texten om samer och nationella minoriteter, här skriver de att det samiska språket bär på kultur och bör bevaras samt att samerna har rätt till land och vatten och att den norska staten gått med på detta. De skriver även att de fem nationella minoriteterna bör få stöd av staten för att kunna upprätthålla och vidareutveckla språk och kultur.

I kapitlet med rubriken ”Innvandring og asyl” skriver de om att asylsökande och flyktingar ska ha rätt till ett ombud som representerar dem, dit de ska kunna klaga om de känner sig orättvist behandlade. I det här kapitlet skriver de mycket om asylsökande och flyktingar som grupp och vilka rättigheter dessa bör ha och varför, exempel ”Flyktningombodet skal ta imot klager frå asylsøkjarar og flyktningar som kjenner seg urimeleg handsama, og peike på løysingar etter norsk rett.”

Sammanfattningsvis, ”Eit samfunn med små økonomiske skilnader er eit tryggare samfunn.” den här meningen speglar i hög grad det som majoriteten av arbetsprogrammet handlar om, bort med de ekonomiska skillnaderna i samhället, stärk välfärden. De vill ha en välfärd för alla, där skola och sjukvård ska finnas för alla, där möjligheten till utbildning ska finnas för

flera åldrar och människor med olika bakgrund. De vill ha ett samhälle som värnar om miljön och som satsar på forskning och skydd av individens integritet i ett samhälle och en värld där information delas överallt.

6.6 Sosialistisk venstreparti arbeidsprogram 2017–2021

Arbetsprogrammet introduceras med en ”Innledning” och fyra underrubriker som sammanfattar vad partiet står för, resten av programmet går mer in i detalj på varje sakfråga. Även där med huvudrubriker och underrubriker för varje del.

Först underrubriken lyder ”Ta kampen for et varmt samfunn” och handlar om miljö, välfärd, klyftorna mellan fattiga och rika samt hur de vill jobba för en fredligare värld.

De skriver mycket om maktfördelningen i samhället och här får de in identitetspolitiken i meningen ”SV vil derfor jobbe for mer rettferdig fordeling av makt, mellom kjønnene [...]”. Här säger de att de vill att makten ska fördelas rättvist mellan könen. ”Målet for likestillingsarbeidet er større frihet for alle, selv om kvinner har mest å tjene på likestilling slik samfunnet er i dag.” här beskriver de att de vill att samhället ska vara jämlikt för alla, men att det är kvinnor som har mest att vinna på det så som det ser ut idag. Detta tyder på att de ser att kön är en viktig faktor som påverkar om man blir diskriminerad eller ej och det går i linje med underkategorin Kön/feminism som är en del av identitetspolitiken.

De kommer också in på flyktingpolitik och här vill de se att de som kommer till Norge ska få sin sak prövad snabbt och blir de godkända ska de kunna komma in i samhället på samma villkor som andra, detta ser vi i meningarna ”De som kommer till Norge, skal få rask og rettferdig behandling av søknaden sin.” och ”De som har krav på å bli, skal raskt få muligheter til å ta del i det norske samfunnet på lik linje med andre.” och detta tyder på att de ser att människor som kommer från andra länder inte behandlas lika som alla andra och går in under kategorin Rasifiering/utseende.

En tydlig mening för identitetspolitik och som får med nästan alla underkategorier är den här ”Vi vil bekjempe alle former for diskriminering på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet, seksualitet, alder, funksjonsevne, hudfarge og etnisk, religiøs og kulturell tilhørighet.”, de vill alltså kämpa mot all diskriminering som baseras på kön, könsidentitet, sexualitet, ålder,

funktionsvariation, hudfärg och etnicitet, religiös och kulturell tillhörighet. Här får de med alla underkategorier till överkategorin identitetspolitik.

De skriver att de vill ha en politik som skapar så små skillnader mellan människors möjligheter till att lyckas och få hjälp som möjligt i meningen ”Skal vi ha små forskjeller i framtiden, må vi også ha en politikk som sikrer alle mennesker like muligheter til både å lykkes og til å få hjelp når vi trenger det.” Här skriver de även om skola och äldrevård.

Sedan kommer kultur och här vill de att alla har samma möjlighet till att ta del av kulturen oavsett vem du är.

Avslutningsvis i detta stycke skriver de att partiet jobbar för ett samhälle för alla där ingen glöms bort, med mindre ekonomiska skillnader, rättvis fördelning av resurser och aggressiv övergång till ett samhälle som är bättre för miljön.

”Fellenskap fungerer” lyder en rubrik, översatt till svenska ”Gemenskap fungerer”. Texten inleds med att de skriver om att stora skillnader mellan människor i samhället leder till ekonomiska och sociala orättvisor. De skriver också att ett rättvist samhälle inte bara handlar om att fördela pengar utan också att fördela makten i samhället. Meningen ”Frihet må oppnås sammen, i fellesskap.” tyder på att de vill att alla ska ta ett gemensamt ansvar för att alla ska kunna vara fria i samhället.

”God velferd og like muligheter til alle krever at vi bruker de store pengene på fellesarenaene alle tar del i.”, med den här meningen vill de säga att det mesta av skattepengarna bör gå till det offentliga, det som alla tar del av, de nämner till exempel skola och att barn ska ha möjligheten att utveckla sina talanger.

Där vi kan se identitetspolitiken komma in i texten är framför allt under rubriken ”Feminisme - for frihet og likestilling”. De skriver att ”Vi har fortsatt ikke oppnådd full kvinnefrigjøring.”, eftersom kvinnor fortfarande tjänar mindre än män, det är sämre arbetsvillkor i kvinnodominerade yrken osv. De skriver också att ”I dette ligger også å synliggjøre og bekjempe alle former for diskriminering, undertrykkelse og maktforskjeller mellom menn og kvinner.”, här menar de att all diskriminering, förtryck och ojämn maktfördelning mellan kvinnor och män måste tas itu med. De skriver att Norge ska vara med

och stärka kvinnors aborträtt i världen och skydda rätten i Norge. De vill också att skolan ska lära flickor självförsvar, ”Ha selvforsvarskurs for jenter i skolen.” De går även in på våld och övergrepp och vill även hjälpa kvinnor internationellt som blir utsatta för övergrepp i krig. De har till och med en egen rubrik för ”Kvinnehelse”, på svenska

Sedan kommer de in på ”Kjønns- og seksualitetsmangfold” under rubriken med samma namn, på svenska ”Köns- och sexualitetsmångfald”, där skriver de att ”SV vil bekjempe all diskriminering av seksuelle orienteringer, kjønnsuttrykk og kjønnsidentiteter.”, de vill i den här delen av texten skydda allas rätt till sin identitet och rätt till att älska den de vill. De listar saker de vill ändra på bland annat vill de ”Åpne for en tredje juridisk kjønnskategori”, på svenska vill de tillåta ett tredje juridiskt kön. Här får de därmed med både Kön/feminism och Sexualitet/HBTQ underkategorierna.

Under rubriken ”Demokrati og folkestyre” finns ett stycke om samer och nationella minoriteter och här får de då med underkategorin Rasifiering/utseende. Detta går tydligt under parollen identitetspolitik, eftersom identiteten same här ska skyddas och kämpas för, exempel ”Samisk kultur har en viktig plass i den norske kulturarven, og samene må sikres avgjørende innflytelse over beslutninger som angår samisk kultur og urfolksrettigheter.” De skriver också om de fem officiella nationella minoriteterna i landet, judar, kväner, rom, romani och skogsfinnar, och att dessa bör få möjlighet med hjälp av staten att värna om och utveckla sina språk och kultur.

Under rubriken ”En sekulær stat med frihet for enkeltmennesket”, som på svenska betyder ”En sekulær stat med frihet för individen”, skriver de om att alla har rätt till religionsfrihet och åsiktsfrihet. Det skriver också specifikt om att de vill stötta trossamfund som fokuserar på kvinnofrågor, stöttar kvinnors frihetskamp samt stöttar HBTQ-invånare. Här får de då med underkategorierna Religion, Kön/feminism och Sexualitet/HBTQ.

De skriver även om yttrandefriheten och att den ska gälla alla, men att det inte betyder att hets, trakasserier och rasism är godtagbart. De vill därför förtydliga det som i Norge kallas ”rasismeparagrafen”, så att det blir lättare att döma de som bryter på de ovan uppräknade sakerna.

Under rubriken ”Innvandring og integrering” skriver de att Norge är ett samhälle med många olika kulturer och att många av de som invandrat bidrar positivt till samhället. De skriver

också att det finns mycket att arbeta vidare på som att få in fler kvinnor med invandrabakgrund på arbetsmarknaden, förbättra språkutbildningen och ta itu med hederskulturen. Ett citat ur texten som är talande för var de står ”SV er derfor opptatt av å støtte krefter i minoritetsmiljøene som kjemper for likestilling og moderne verdier.”, på svenska blir detta ”SV är därför engagerade i att stödja krafter i minoritetsmiljöer som kämpar för jämlikhet och moderna värderingar.” De två senaste går återigen under kategorin Rasifiering/utseende.

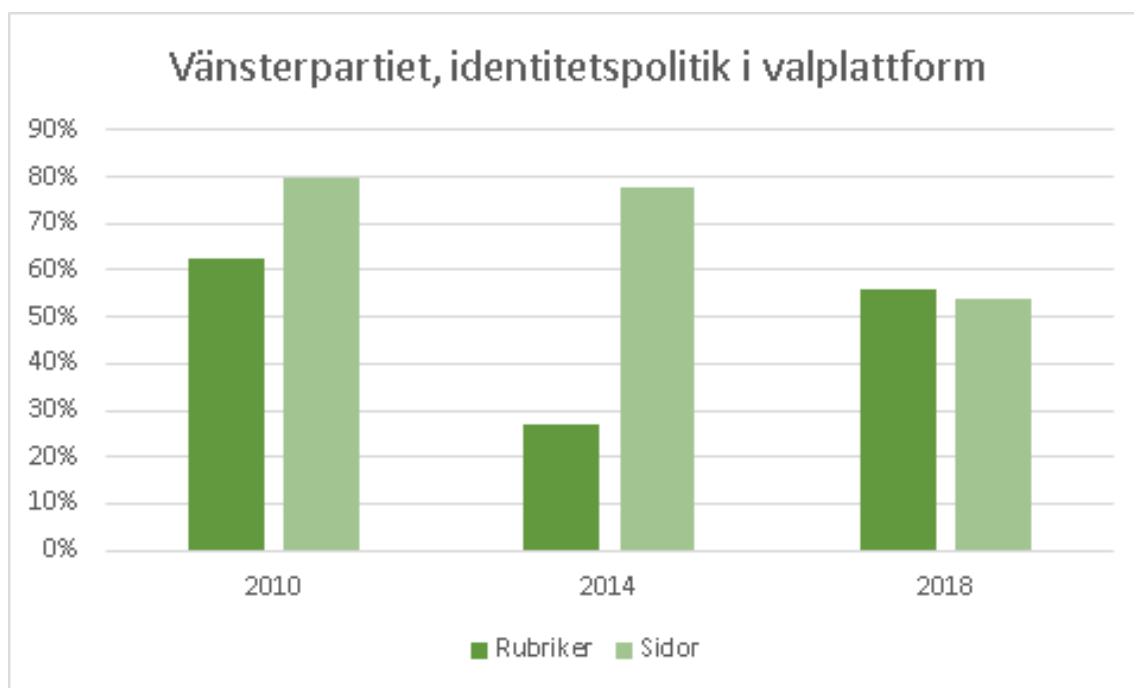
Under rubriken ”Rasisme og diskriminering”, skriver de att rasism under olika tider riktat sig mot olika grupper, men att den idag riktas främst mot de som betraktas vara muslimer, citatet lyder ”I dag fokuserer høyreekstreme grupper mest på mennesker som betraktes som muslimer.” Dock, skriver de, har inte annan rasism försvunnit. De skriver att ”Vi ser i dag en økning av antisemittisme, rasisme og fordommer rettet mot mennesker av afrikansk opprinnelse og romfolk.”, de ser således en ökning av ”antisemitism, rasism och fördomar mot människor av afrikansk härkomst och romer”. Två kategorier syns här, Religion och Rasifiering/utseende.

Sammanfattningsvis kan man säga att arbetsprogrammet framför allt handlar om en välfärd för alla, att jämna ut klyftor i samhället och lika möjligheter i livet för alla. Miljön och kulturen är också mycket viktig för partiet.

6.7 Kvantitativ analys

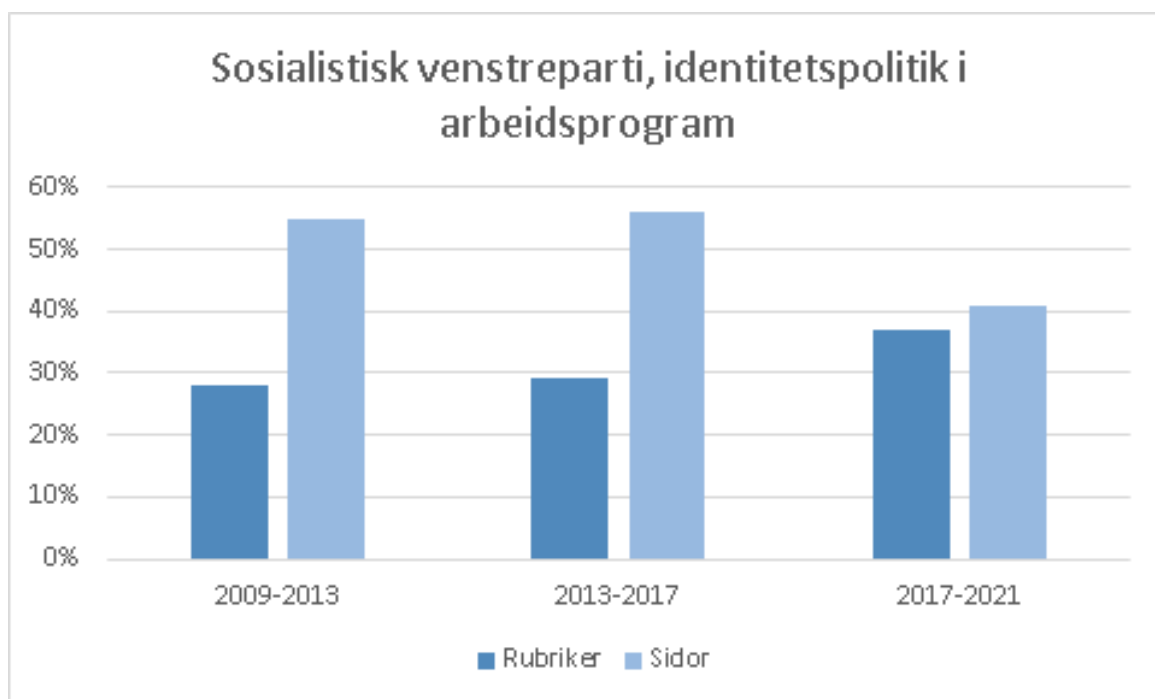
För att få en överblick av materialet har jag även gjort en kvantitativ analys. För varje ny rubrik med tillhörande text undersökte jag om det fanns identitetspolitik och jag räknade även antalet sidor. För att förtydliga så står således ”Rubriker” i diagrammen för rubrik tillsammans med efterföljande text. Resultatet blev det här:

Diagram 1

Jag vill börja med att klargöra att år 2014 var det ett väldigt högt antal rubriker, eftersom jag valde att räkna varje rubrik och underrubrik för att det skulle bli så systematiskt lika mellan alla valmanifesten (även de norska) som möjligt. Detta kompenseras dock av att sidantalet även är räknat som tydligt visar att identitetspolitiken fick mycket utrymme trots de få rubrikerna. Enligt det resultat jag fått så ska identitetspolitiken ha fått mindre utrymme med åren, en ökning av antalet rubriker från 2014, men en sänkning av antalet sidor och en sänkning av de båda om man jämför med år 2010. Det är också intressant att konstatera att det skett en utjämning mellan rubriker (med tillhörande text) och sidantalet. Detta skulle kunna indikera att identitetspolitiken är mer jämt fördelad över valplattformen och inte koncentrerad under några få rubriker.

Diagram 2

Enligt resultatet från Sosialistisk venstrepartis arbeidsprogram så är sker det inte så stora förändringar mellan 2009–2013 och 2013–2017 arbeidsprogram, men 2017–2021 sker en ökning av rubriker (med tillhörande text) och en sänkning av antalet sidor. Även här sker en utjämning mellan rubriker (med tillhörande text) och antalet sidor, precis som hos det svenska partiet. Annars är procenten över lag lägre hos det norska partiet än hos det svenska. Detta skulle dock kunna förklaras med att det norska är mer detaljerat och ingående på varje ämne, till exempel så dedikerade de egna rubriker till, fisk-, havs- och lantbruksnäringen, medan det svenska partiet använde sig av ett mer sammanfattande dokument.

7 Diskussion & slutsats

Efter att ha analyserat alla valmanifesten (valplattformen och arbeidsprogrammet) är det tydligt att det går att hitta identitetspolitik från alla åren och hos båda partierna.

Enligt historien har vänsterpartier varit påverkade av identitetspolitiska grupper och detta verkar stämma även på Vänsterpartiet och Sosialistisk venstreparti. Den får egna rubriker, men framför allt syns den på ett stort antal sidor. Det varierar mellan länderna, det svenska vänsterpartiet använder mer identitetspolitik än det norska Sosialistisk venstreparti. Men det beror också på att deras valmanifest är olika detaljerade och långa. Min undersökning styrker

Diskursiv institutionalism som säger att idéer och diskurs påverkar institutioner och högre instanser (Schmidt 2008). Det är tydligt att agenterna, i det här fallet politikerna, har påverkats av diskurser i samhället, i det här fallet den identitetspolitiska diskursen. Det går också ihop med att när partiets demografi, väljare och ledare förändras, förändras partiet (Janda et al. 1995, s.172). "Väljarpoolens" intresse kan ha förändrats och eftersom partierna med valmanifestet hjälp vill locka väljarna så ser vi nu identitetspolitik i dessa. Båda partierna säger sig vara feministiska så jag misstänkte att jag skulle hitta den här formen av identitetspolitik från början och mycket riktigt stämde det. En stor del av identitetspolitiken jag hittade var inriktad på feminism och kön. Jag kan också konstatera att jag hittade alla kategorier från min operationalisering av identitetspolitik i båda partiernas valmanifest. Något som kunde ha bidragit till uppsatsen hade varit att räkna hur frekvent återkommande de olika kategorierna var hos respektive parti. Klasspolitik och välfärden är dock fortfarande det som de båda partierna främst fokuserar på, men detta verkar vara en förenlig politik med identitetspolitiken. Det man kan se via det kvantitativa resultatet är att Vänsterpartiet gett procentuellt mer utrymme för identitetspolitik än Socialistisk venstreparti och därmed slår det håll på hypotesen om närhetsprincipen, men stärker hypotesen om att Vänsterpartiet är mer benäget till förändring eftersom de har ett förflutet de vill ta avstånd ifrån och i sitt förflutna har förändrats flera gånger. Något som också gick att se via den kvantitativa delen var att den identitetspolitiska innehållet inte har ökat stadigt utan gått upp och ner. Genom den kvalitativa delen kunde jag se att det förmodligen beror på att precis som andra politiska frågor så får det mer eller mindre utrymme beroende på vad som är i fokus det valåret. Något som hade bidragit till resultatet hade varit om jag kunde ha följt vad som var i fokus för varje valår, till exempel via medierna. Nu fick jag bara en liten indikator i själva manifesten. Det hade kunnat förklara tydligare varför upp- och nedgångarna skedde. Detta hade varit lättare att genomföra om jag valt att följa ett parti över en längre tid. Jag ser ändå att jag bidragit till att lägga en grund för vidare forskning och framtida djupdykningar i ämnet.

7.1 Vidare forskning

Något som blev tydligt efter det här uppsatsarbetet är att det behövs vidare forskning på vad identitetspolitik är och hur det ska definieras. Bland annat stötte jag på grupper som jag personligen skulle tycka passar in i identitetspolitiken, men som inte finns med i den vanligaste definitionen, exempelvis funktionshindrade personer. Det skulle också vara intressant att se hur det har utvecklats över tid. Det skulle även vara intressant att lämna

identitetspolitiken för att undersöka klass-politikens utveckling. Även forskning på om feminism ska vara en del av identitetspolitiken skulle vara intressant.

Referenser

- Arpi, Ivar & Cwejman Adam (2018). *Så blev vi alla rasister*. Stockholm: Timbro.
- Bergström, Göran & Svärd, Per-Anders (2018). idé- och ideologianalys. I: Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.). *Textens mening och makt - Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB, s. 133-178.
- Berntson, Lennart & Nordin, Svante (2017). *Efter revolutionen*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Blyth, Mark (2001). *The Transformation of the Swedish Model: Economic Ideas, Distributional Conflict, and Institutional Change*. *World Politics* 54(1), 1-26.
- Boréus, Kristina & Kohl, Sebastian (2018). Innehållsanalys. I: Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.). *Textens mening och makt - Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB, s. 49-92.
- Eidevald, Christian (2009). *Det finns inga tjejbestämmare - Att förstå kön som position i förskolans vardagsrutiner och lek*. Diss., Högskolan i Jönköping.
- Ficker, Douglas J. (1999). *From Roberts to Plessy: Educational Segregation and the "Separate but Equal" Doctrine*. *The Journal of Negro History*. 84(4), 301-314.
- Garvik, Olav (2018). *Sosialistisk Venstreparti*. Store norske leksikon. https://snl.no/Sosialistisk_Venstreparti (hämtad 2018-12-13)
- Gray, Briahna Joy (2017). *How Identity Became a Weapon Against the Left*. *Amass*, Los Angeles. 22(1), 8-16.
- Hekman, Susan (2000). *Beyond Identity: Feminism, Identity and Identity Politics*. *Feminist Theory*. 1(3), 289-308.
- History.com editors (2018a). *Brown v. Board of Education*. History. <https://www.history.com/topics/black-history/brown-v-board-of-education-of-topeka> (2018-12-07)
- History.com editors (2018b). *Civil Rights Movement*. History. <https://www.history.com/topics/black-history/civil-rights-movement> (2018-12-07)
- Hobsbawm, Eric (1996). *Identity Politics and the Left*. *New Left Review*, 217, 38-47.
- Janda, Kenneth; Harmel, Robert; Edens, Christine & Goff, Patricia (1995). *Changes in Party Identity: Evidence from Party Manifestos*. *Party Politics*, 1(2), 171-196.
- Jönsson, Gustav (2018). *I identitetspolitikens grepp: Rapport från campus*. Smedjan. <https://timbro.se/smedjan/identitetspolitikens-grepp-rapport-fran-campus/> (2018-12-07)

Manifesto Project (u.å.) *A short primer on the Manifesto Project and its methodology*.
<https://manifesto-project.wzb.eu/tutorials/primer> (2018-12-18)

Nationalencyklopedin [NE] (u.å.) Vänsterpartiet.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/vansterpartiet> (hämtad 2018-12-13)

Nationella sekretariatet för genusforskning (u.å.). *Intersektionalitet*.
<https://www.genus.se/ord/intersektionalitet/> (2018-12-08)

Schmidt, Vivien A. (2008). *Discursive Institutionalism: The Explanatory Power of Ideas and Discourse*. *Annu. Rev. Polit. Sci.* 11, 303–26.

Sjöström, Mia (2009). *Pojke eller flicka? Det säger vi inte*. Svenska Dagbladet, SVD.
<https://www.svd.se/pojke-eller-flicka-det-sager-vi-inte> (2019-01-02)

Sosialistisk venstreparti (u.å.). *SV sin historie*
<https://www.sv.no/svs-historie/> (hämtad 2018-12-13)

Titlestad, P. J. H. (2010). *Liberalism*. *English Academy Review*. 27(2), 94-100.

Valmanifest

Sosialistisk venstrepartis valmanifest fick jag via mejl från partiet själva. Vänsterpartiets letade jag upp på egen hand. Alla är lästa som PDF:er.

Sosialistisk venstreparti (2009). *SVs arbetsprogram for perioden 2009-2013*.

Sosialistisk venstreparti (2013). *Del goda! Arbeidsprogram for Socialistisk Venstreparti 2013-2017*.

Sosialistisk venstreparti (2017). *SVs arbeidsprogram 2017-2021*.

Vänsterpartiet (2010). *Vänsterpartiets Valplattform 2010*.

<https://snd.gu.se/sv/vivill/party/v/v/2010>

Vänsterpartiets (2014). *Vänsterpartiets valplattform för riksdagsvalet 2014*.

<https://snd.gu.se/sv/vivill/party/v/v/2014>

Vänsterpartiet (2018). *Vänsterpartiets Valplattform*.

<https://www.vansterpartiet.se/app/uploads/2018/04/Valplattform-2018.pdf>